



J.nr. 2019-14-81-00185

Ref. FRAFE

Dato: 11-09-2020

## Nyt koncept for trusselsvurdering af introduktion af dyresygdomme til Danmark

Dette konceptoplæg er til intern brug i Fødevarestyrelsen - Dyresundhedsenhed (Dyresundhed). Konceptet blev udviklet i foråret 2019 og har været anvendt siden. Det angiver retningslinjer for udfærdigelsen af en trusselsvurderings-rapport, på baggrund af en sygdomshændelse / et udbrud uden for Danmark, i EU, nabolande eller relevante tredjelande.

Den tidlige varsling om dyresygdomme gør det muligt for de nationale myndigheder at informere landmænd og den øvrige befolkningen om forebyggelses- og kontrolforanstaltninger til at håndtere trusler mod dyre- og folkesundheden samt at forberede og udvikle strategier for at minimere risikoen for introduktion og spredning af sygdom i Danmark.

Trusselsvurdering er en kvalitativ hurtig risikovurdering af introduktion af sygdom (risikoen) på et specifikt tidspunkt ved hjælp af den tilgængelige og relevante dokumentation. Vurderingen følger OIE retningslinjerne til en importrisikoanalyse, især trinene for risikovurdering er anvendt. Risiko analysen er veldokumenteret som en trin-for-trin proces. Hazard identifikationen er det første skridt og betragtes separat fra risikovurderingen. Selve risikovurderingsprocessen er opdelt i fire trin: (1) indgangsvurdering (entry assessment), (2) eksponeringsvurdering (exposure assessment), (3) konsekvensvurdering (consequence assessment) og (4) risikoestimering (risk estimation). Den samlede risikovurdering foretages ved at integrere indgangs-, eksponerings- og konsekvensvurderingerne.

Trusselsvurderingen er et dokument der udfærdiges for at informere om den estimerede risiko for indførelse af epizootiske eller zoonotiske sygdomme til danske modtagelige dyrepopulationer på et givet tidspunkt, under anvendelse af den tilgængelige relevante dokumentation på det tidspunkt. Dette hjælper myndighederne med at forberede sig på mulige sundhedsmæssige trusler og dermed at reducere de sociale og økonomiske konsekvenser af truslen (smitstoffer, der forårsager sygdommen). Trusselsvurderingen vil blive offentliggjort og risikobegrænsende handlinger iværksat inden for 3 arbejdsdage fra det tidspunkt, hvor FVST/Fødevarestyrelsen modtager officielle oplysninger om et udbrud.

Trusselsvurdering-rapportarbejdet bør udføres som teamwork. Således tillader det en flydende, sikker og strukturel risikovurderingsproces af truslen.

## Contents

Nyt koncept for trusselsvurdering af introduktion af dyresygdomme til Danmark .....	1
Målet med Trusselsvurderingen .....	3
Kriterier for at lave en trusselsvurdering .....	3
Rapporter sektioner .....	4
Sammendrag.....	4
Baggrund .....	5
Nuværende situation.....	5
Vurdering af risikoniveauet .....	6
Ændring på risikoniveau .....	10
Anbefalinger .....	10
Referencer.....	10
Trusselsvurdering godkendelse og formidling .....	10

## Målet med Trusselsvurderingen

Målet med dokumentet Trusselsvurdering er at give en:

- Struktureret.
- Systematisk.
- Gennemsigtig.
- Veldokumenteret rapport, der beskriver:
  - Betydningen og formålet med Trusselsvurderingen.
  - Den aktuelle sygdomssituation i EU eller nabolandene.
  - Hvor store konsekvenserne vil være, hvis sygdommen introduceres til landet.
  - Risikoestimeringsniveauet for introduktion af sygdom.

## Kriterier for at lave en trusselsvurdering

**Det første trin er at evaluere, om der er behov for at udføre en Trusselsvurdering.**

**Den hurtige risikovurdering udføres, når der er et udbrud af en listet, anmeldelsespligtig dyresygdom, der er anført på liste 1, under "Listebekendtgørelsen" med høje konsekvenser for Danmark, der forekommer i EU og / eller i lande, der grænser op til EU.**

Brug følgende kriterier til at beslutte / evaluere, hvornår du skal udføre en Trusselsvurdering:

- Er det noget nyt? Ny begivenhed / udbrud?
- Findes udbruddet i et nyt område i det berørte land eller region?
- Opstår udbruddet flere steder samtidig??
- Har Danmark handel eller øget handel med det berørte land eller region?  
Brug for eksempel TRACES til at evaluere dette.
- Afstand / Hvor langt er begivenheden fra Danmark?
- Har vi nok dokumentation fra kilder som ADNS, OIE, EU-Kommissionen, ECDC osv.?
- Er sygdommen opført på følgende liste:
  - Mund- og klovesyge.
  - Klassisk svinepest.
  - Afrikansk svinepest.
  - Newcastle sygdom.
    - Behovet for en Trusselsvurdering for ND vurderes fra tid til anden, fordi Danmark har en vaccinationspolitik mod sygdommen. En trusselvurdering er sjældent nødvendig.
  - Fugleinfluenza.
    - Der skal ikke for udføres en trusselvurdering, når man finder LPAI.
  - Bluetongue.
  - Afrikansk hestepest.
  - Lumpy skin disease.
  - West Nile Fever.

Hvis beslutningen er at udfærdige en Trusselsvurdering, skal vurderingen skrives. Rapportdokumentet vil bestå af følgende afsnit:

- Sammendrag.
- Baggrund (Om sygdommen).
- Nuværende situation (EU eller relevante lande / regioner).
- Vurdering af risikoniveauet.
- Anbefalinger.
- Referencer.

Det er meget vigtigt tydeligt at definere og huske, hvem der skal være publikum for denne vurdering, for eksempel: industri, Fødevarestyrelsen, veterinærforeninger, universiteter, offentligheden generelt osv.

## Rapporter sektioner

### Sammendrag

I dette afsnit gives en generelt beskrivelse. Beskriv situationen i et par sætninger:

- Årsagen til, at denne rapport er skrevet, for eksempel:
  - Epizootisk udbrud eller stort zoonotisk udbrud i EU.
  - Ny sygdom i EU.
- Konsekvenser af introduktion i DK, hvis relevant tilføjes her.
- Eventuelle nye anbefalinger defineret.
- Risikovurderinger.

For eksempel:

Udbrud af afrikansk svinepest (ASF) i det vestlige Polen i relation til truslen for Danmark pr. 29 juli og 03 august 2020

Trusselsvurdering:

Der er rapporteret udbrud af ASF i to tamsvinebesætninger i det vestlige Polen. De rapporterede udbrud er hhv. det femte og sjette udbrud af ASF i tamsvin i det vestlige Polen. Den nærmest beliggende besætning med udbrud af ASF ligger nu 40 km fra den tysk-polske grænse. Det nærmest ASF-fund i vildsvin i Polen ligger fortsat 10 km fra den tysk-polske grænse.

Fødevarestyrelsen vurderer fortsat, at den samlede risiko for smitte med ASF til danske svinebesætninger, på trods af tamsvineudbruddet i det vestlige Polen, er **meget lav**.

For at opretholde det meget lave risikoniveau for overførsel af smitte til danske svinebesætninger gør Fødevarestyrelsen opmærksom på følgende regler:

- Transportmidler, der har transporteret svin i udlandet, skal rengøres og desinficeres efter aflæsning af svin
- Svin må ikke fodres med madaffald

Desuden anbefaler Fødevarestyrelsen, at man inden et besøg i danske husdyrbrug ikke bør have været i kontakt med landbrugsdyr i udlandet inden for de seneste 48 timer, da man ellers kan medbringe dyresygdomme fra udlandet.

Fødevarestyrelsen anbefaler også, at man er særligt opmærksom på ikke at bringe smitte via udstyr inkl. tøj, skydestok, våben, støvler, jagthund, kød og jagttrofæer til Danmark, hvis man har været på jagt i udlandet.

Fødevarestyrelsen følger situationen i Polen og vurderer løbende, om der er behov for opdatering af trusselsvurderingen.

## Baggrund

Dette afsnit giver en generel beskrivelse af sygdommen eller smitstoffet til læseren. Udførelse af fareidentifikation, er det første trin i risikovurderingsprocessen. Baggrunden for sygdommen inkluderer også historisk information om sygdomsudbrud og dets tilstedeværelse på verdensplan, epidemiologiske fakta om sygdommen; disse kan omfatte livscyklussen for smitstof / agensen, der forårsager sygdommen.

Oplysningerne skrevet i dette afsnit er et uddrag af videnskabelig litteratur tilgængelig og ekspertudtalelse. Der er forskellige kilder til denne form for generel sygdomsinformation, såsom internationale organisationer og kompetente myndigheder (OIE, FAO, WHO, EU, CDC, ECDC osv.).

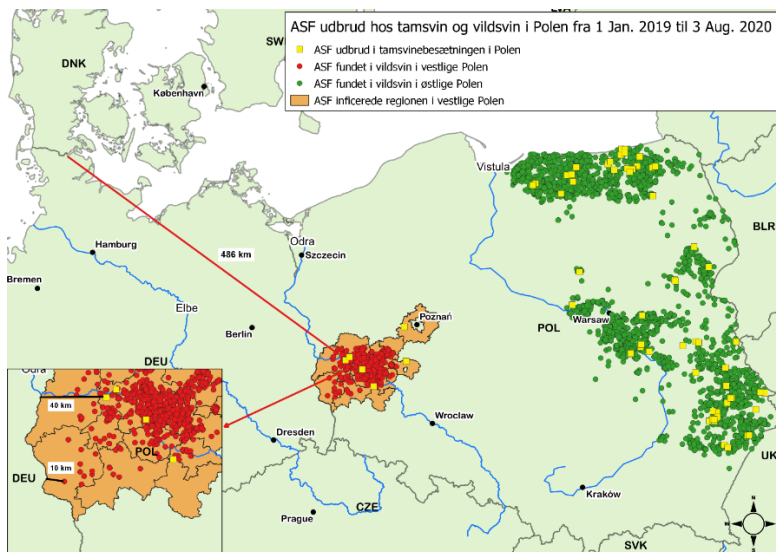
## Nuværende situation

Resumé af den aktuelle situation med sygdommen eller smitstof, der udløser oprettelsen af denne Trusselsvurdering i EU eller lande af interesse.

Medtag oplysninger om:

- Tid og sted (hvornår og hvor sker begivenheden)
- Samlet antal dyr inklusive symptomer, dødelighed og sygdom.
- Antal rapporterede sager.
- Dyrearter.
- Ny sygdom eller ej, anmeldelsespligtig sygdom eller ej.
- Status for udbrudsbedrifter (lukket, slagtning osv.)
- Nationale begrænsninger (zoner, vaccination osv.)
- Vilde liv.

Derudover skal du tilføje kort og tabeller fra ADNS for korrekt visualisering af situationen. For eksempel:



## Vurdering af risikoniveauet

Sammen drag-sektionen giver den estimerede risiko for sandsynligheden for introduktion af sygdommen eller smitstof til Danmark. I dette afsnit forklares risikovurderingsproceduren / -processen.

Den kvalitative risikovurdering rapporteret i dette dokument følger OIE's retningslinjer for risikovurdering. Hvor risikoen har to komponenter: 1) sandsynligheden for, at en sygdom kommer ind i landet og 2) dens mulige konsekvenser, for dyre eller folkesundheden, miljøet eller økonomien i landet.

Først er det vigtigt at forstå definitionen på RISIKO:

”Sandsynligheden for forekomst og størrelsen af de negative virkninger (konsekvenser) for dyre- eller menneskers sundhed i betragtning af en specifik række hændelser (scenarier), der opstår i en bestemt tidsperiode. Risikodefinitionen indebærer, at risikoen aldrig er nul (medmindre scenariet ikke ville forekomme), men det kan reduceres ved anvendelse af kontrolmuligheder (OIE Glossary, OIE definition, RiskSur-Best Practices) ”.

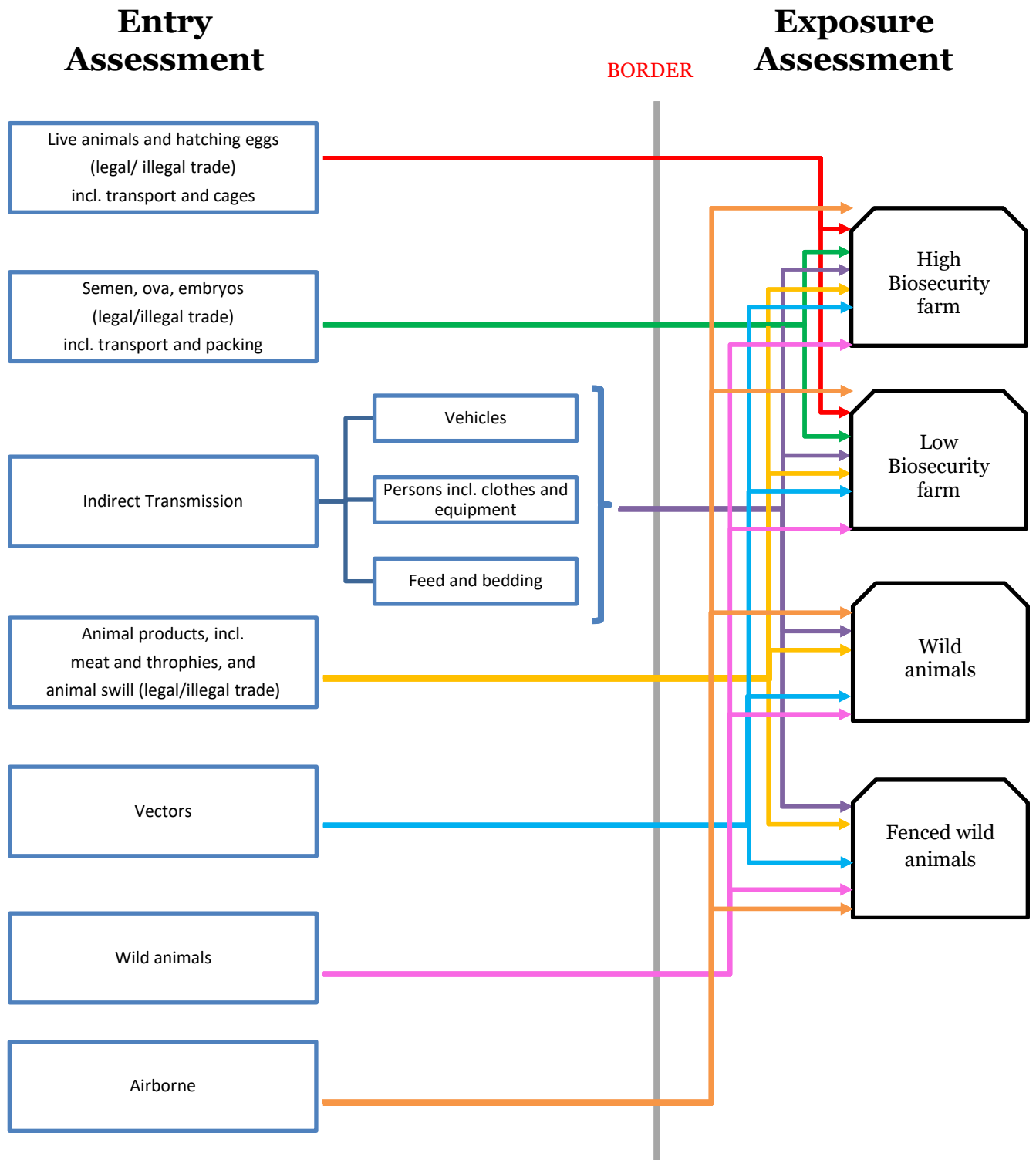
Derfor defineres RISIKO til brugen af vores Trusselsvurdering som:

### SANDSYNLIGHEDEN X KONSEKVENSER

Trusselsvurdering-rapporten vedrører dog sygdomme, der allerede er kategoriseret med et højt konsekvensniveau. Således vælger vi kun at udtrykke resultatet som sandsynligheden for introduktion, bygget af følgende sandsynligheder:

1. Sandsynlighed for introduktion af et smitstof til Danmark (**indgangsvurdering**).
  - Denne sandsynlighed vurderes kvalitativt ved hjælp af de tilgængelige oplysninger om truslens oprindelsessted, såsom: handelsmængder (dvs. TRACES), lovlig / ulovlig import, risikoreducerende handlinger i oprindelseslandet, forekomst af sygdom, inficerede regioner osv.
2. Sandsynlighed for eksponering af modtagelige danske dyrepopulationer for et smitstof (**eksponeringsvurdering**).
  - Denne sandsynlighed Vurderes kvalitativt ved hjælp af de tilgængelige oplysninger og data fra Danmark om alle risikobegrænsende handlinger (f.eks. Lovgivning, biosikkerhed osv.), Information om modtagelige dyrpopulationer, tilstedeværelse af vektorer osv.

Som udgangspunkt for at gennemføre sandsynlighedsvurderingerne skal du definere risikostierne for introduktion af sygdommen til Danmark, og udvælge dem, der er relevante for sygdommen under vurdering. En risikointroduktionsvej består af både indgangs- og eksponeringsveje. Figur 1. Viser en generel skema for de anvendte risikointroduktionsvejen.



**Figure 1. General pathways for the risk of introduction of disease (pathogen) into Denmark. Modified from SVARRA, SVA 2019.**

Til sidst estimeres sandsynlighederne for introduktion af en ny sygdom til landets dy-repopulation for hver risikointroduktionsvej. Fremhæv og rapporter risikointroduktionsvej eller risikointroduktionsvejen med de største sandsynligheder i dette afsnit og i sammendrag.

Tabel 1. Viser en kombinationsmatrix til estimering af den samlede sandsynlighed for introduktion ved at veje sammen sandsynlighederne for indgang og eksponering i hver risikointroduktionsvej.

**Tabel 1** Kombinationsmatrix til estimering af sandsynligheden for introduktion, den kombinerer sandsynligheden for indgang og eksponering.

		Sandsynligheden for eksponering			
		Meget Lav	Lav	Middel	Høj
Sandsynligheden for indgang	Meget Lav	ML	ML	ML	ML
	Lav	ML	L	L	L
	Middel	L	L	M	M
	Høj	L	M	M	H

Figur 2. Viser den aftalte risikoniveauterminologi. Brug denne terminologi til at definere og kategorisere risikovurderingen korrekt.

Forklar risikokategoriseringen og årsagen til, at risikoen blev estimeret til XXX-niveau, for eksempel:

- Forebyggende foranstaltninger på plads i Danmark. Angiv enhver dansk / EU-lovgivning der omfatter disse foranstaltninger.
- Eksportlandet har indført kontrolforanstaltninger, der sikrer kontrol og forebyggelse af spredning af sygdommen. Her tilføjes, hvad det berørte land gør for at kontrollere udbruddet.
- DK har importeret / ikke importeret dyr fra XXX land / region. Brug oplysningerne fra TRACES.
- Den nødvendige vektor til overførsel af sygdomme er til stede eller ikke til stede.





**Figur 2 Risikoniveau terminologi anvendt i Trusselsvurdering**

Definition på de fire risikoniveauer:

På risikoniveauet "**meget lav**" er de ovennævnte forebyggende foranstaltninger i "fredstid" på plads. Dette risikoniveau betyder, at sandsynligheden for introduktion er så lille, at der ikke er nogen særlig risiko for introduktion af sygdom i Danmark. Derfor er der ikke behov for afhjælpende foranstaltninger ud over de allerede iværksatte forebyggende foranstaltninger.

Risikoniveauet hæves til "**lav**", hvis sandsynligheden for introduktion af en smitstof er sjælden, men forekommer. Dette risikoniveau vil udløse foranstaltninger som stigning i distributionen af information om sygdommen, og hvordan man kan forhindre den ved at følge henstillinger om biosikkerhed og minde interessenterne om at holde de ovennævnte forebyggende foranstaltninger og være opmærksomme.

Risikoniveauet hæves til "**middel**", hvis sandsynligheden for introduktion af en smitstof sandsynligvis vil forekomme. De umiddelbare forebyggende trin på dette niveau inkluderer sporing af import af dyr og animalske produkter fra udbrudsområdet og målrettet information til interessenter om udbrudsområdet og en anbefaling om øget alarmering. Derudover vil dette udløse en forøgelse af den kompetente myndigheds overvågning.

Risikoniveauet hæves til "**høj**", hvis sandsynligheden for, at en hændelse (udbrud) finder sted på det danske territorium er næsten sikker/forventet. Som følge heraf vil der blive gennemført en fuld veterinær risikovurdering med det formål at målrette handlingerne og reguleringen for at forhindre indførelse af infektion af dyr, animalske produkter, køretøjer eller mennesker. Nationale biosikkerhedsforebyggende foranstaltninger kan omfatte:

- Midlertidig forbud mod transport af modtagelige arter i risikoområder eller nationalt.
- Ingen blanding af dyr fra flere gårde på køretøjer.
- Rengøring og desinfektionskontrol af alle køretøjer til dyretransport.
- Begrænset adgang til gårde med modtagelige arter.

- Krav til laboratorieundersøgelser inden påbegyndelse af antibiotikabehandling.
- Hygiejnebestemmelser for adgang til alle danske gårde.

## Ændring på risikoniveau

Hvis der efter risikovurderingen besluttes, at risikoniveauet skal ændres, enten øget eller nedsat, er der et par dokumenter, der skal skrives sammen med cheferne for dyresundhedsenheden og derefter sendes til **Ministerbetjening**.

Disse dokumenter skal skrives som en del af en "Sag af egen drift". Derudover den ansvarlige for Trusselsvurdering til Ministerbetjening og informere dem om denne "Sag" og forventer dokumenterne klar inden for 2 til 3 dage.

Disse dokumenter er:

- Pressemeddelelse. Udgivet på hjemmesiden eller sendt til en nyhed.
- Pressenotat til ministeren.
- Cover øget eller sænket trusselsniveau for sygdomme.
- Notat øget eller sænket trusselsniveau for sygdomme.
- Trusselsvurdering.

## Anbefalinger

Denne rapport giver råd til forskellige interessenter for at forhindre infektion med sygdom, i tilfælde hvor dette er relevant, for eksempel:

"Hesteejere bør overveje vaccination af hestene inden rejsen og yde beskyttelse mod myggebid under rejsen og ophold i de berørte områder. Veterinær- og Fødevarestyrelsen anbefaler hesteejere at diskutere behovet for forebyggelse af infektion med WNF med dyrlægen."

## Referencer

Liste over de anvendte referencer, noteres i slutningen af dokumentet, og citeres i rapportens tekst.

## Trusselsvurdering godkendelse og formidling

Når Trusselsvurderings-rapport er færdig, skal du sende den til en chef til godkendelse. Fristen for at sende rapporten til lederne til godkendelse er **3 arbejdsdage efter beslutning om at udføre trusselsvurderingen**.

Den godkendte Trusselsvurdering-rapport vil derefter blive offentliggjort og delt via FVST nyhedsbrev til sine abonnenter.